

ЛЮБЕН ДИЛОВ

НАПРЕД, ЧОВЕЧЕСТВО

chitanka.info

Сега, когато летим вече в първия си боен полет, от който аз не зная дали ще се завърнем, макар задачата ни да не е да влизаме в схватка с врага, а да разузнаем местоположението му и неговите бойни средства, аз бих могъл само да напомня предисторията на конфликта. Истинската летопис на тая война ще я пишат други. Ако, разбира се, тя се състои или ако след нея остане изобщо някой, който да е способен да пише. Впрочем, историята показва, че действителните причини за войните обикновено са били скривани зад някакви незначителни поводи, докато в случая поводът съвсем не може да бъде наречен дребен. И това е основната отлика на нашия свещен и справедлив поход от всички предишни войни на Земята.

Началото бе сложено в малкия градец Нима, където се намира психиатричната клиника на известния професор Зимеринг. Как точно е станало, и досега е загадка, но, така или иначе, когато нощта се оттеглила от това полукълбо, всички болнични помещения в клиниката се оказали празни. Не бил останал нито един пациент, дори от приспаните с успокоителни инжекции. Паниката сред дежурния персонал трябва да е била неопишуема. Тогавашните репортажи във вестниците дават известна представа за нея. Не по-малка е била паниката и в Нима — двеста и петдесет избягали луди за едно такова градче е ужасяваща цифра. За щастие повечето от жителите му се познавали, ако не по име, то по физиономия, така че подозрителното виждане един другиму в лицата, за да се познае преоблеченият луд, не е траело дълго. Но полицията не успяла да открие нито един от тях, а и полицейските кучета преследвали следите им само до средата на голямата поляна в болничния парк, където горките животни почвали да се въртят като обезумели и да вият от злобно безсилие. На десетия ден дежурният в злокобиата нощ лекар се самоуби, а директорът проф. Зимеринг, най-големият жив представител на виенската психиатрична школа, полудя и бе настанен в клиниката на проф. Отара, неговия заклет научен противник. Седмица по-късно обаче клиниката на проф. Отара също осъмна изпразнена. Изчезнаха безследно още 186 душевно болни, повечето от тях, както се говореше, опасно луди. Между тях и старият проф. Зимеринг.

Отара направи изявление на пресконференция, че зад цялата тая история, според него, стоял Зимеринг, в чието душевно здраве той винаги се бил съмнявал. Зимеринг, след като организирал бягството на

своите пациенти, се промъкнал в клиниката му, за да отвлече и неговите болни. От въпроса на журналистите обаче, как той, опитният специалист, не е могъл да познае, че Зимеринг симулира, Отара се измъкна твърде ловко. Една диагноза в такива случаи не можела да бъде поставена за няколко дена, а освен това имало видове шизофрения, при които болният развивал необикновена съобразителност и бил способен да осъществи своя налудничав замисъл с конгениални логика и хладнокръвие.

Три дни след неговите изявления изчезнаха пациентите на още пет психиатрични болници, и то в съвсем противоположни краища на страната. Обществото нададе вик: Как е възможно да изчезнат не едни и не двама души, а точно осемстотин петдесет и четири човека, при това хора с ненормално държание, а полицията да не е способна да открие нито един от тях. Най-близкото до ума обяснение бе, че тя самата е замесена в тази мистериозна аферд, и директорът ѝ подаде оставка. Но това с нищо не повлия на хода на нещата.

Опозицията отначало беше предпазлива; тя само питаше в своя орган: „Една държава, която не е в състояние да опази своите луди, може ли да се грижи за своите нормални граждани?“ И поиска оставката на правителството. Никое правителство, разбира се, не е лудо да си подава оставката заради искането на опозицията, но когато и осемнайсетата психиатрична клиника се събуди празна, въпреки че бе обградена от десетина души въоръжени до зъби агенти, неговото положение стана неудържимо. А старият президент се появи на телевизионния екран. Имаше много уморен, бих казал, съкрушен вид. „Аз не зная какво става в тази страна...“ — започна той и това признание на един президент трогна републиката му. После той призова гражданите да запазят спокойствие, да имат доверие в него и хвърли вината най-напред на вражеския лагер, който сигурно бил отмъкнал с неясна засега провокаторска цел нашите скъпи психично болни. Но истинският виновник, според него, в последна сметка се оказа тая хилава демокрация, в която именно било възможно да се случват подобни неща. Той така закрепця накрая срещу демокрацията, наричайки я непригодна вече форма за управление на съвременното общество, че навярно някой от съветниците му се видя принуден да го сръга зад кадъра. Президентът заекна, избърса с невинно бяла

кърпичка набръчканото си чело и заяви сломено, че не вижда засега друг изход, освен да обяви военно положение.

Сутрешните вестници, като коментираха неговата реч, още можеха да си позволят да бъдат на разделено мнение. Едни подхващаха версията за вражеската ръка, други изказваха предположението, че лудите са били унищожени в страната от привържениците на ония възгледи, според които неизлечимо болните били излишно бремене на обществото и трябвало чисто и просто да бъдат изстребвани. Сатиричният вестник дръзна даже да направи предложение да се създаде вносна централа за луди, та да се попълнят празните клиники. А вестникът на опозицията отново задаваше въпроси. Защо, питаше той, изчезват ония, които в най-лошия случай са способни само да изпотрошат мебелите в някоя стая? Защо не ония луди, които тласкат народа ни към катастрофа? Но военното положение бе вече обявено и такива въпроси не се прощаваха. Вестникът биде спрял, а редакторите му арестувани за подстрекателство към по-нататъшното отвлечане на душевно болните.

В интерес на истината трябва да кажем, че правителството полагаше сериозни усилия да разбули тая мистерия. То напълни две психиатрии с амбулаторно болни, постави между тях агенти-симуланти, но болните, които дотогава кротко си бяха седели в къщи, изчезнаха въпреки силната охрана, а агентите останаха, без да усетят каквото и да било. В тая нощ те спали непробудно, заедно с цялата охрана на клиниките. Мълвата, разбира се, деформира този ход на правителството и го превърна в планомерно събиране на тихите луди от домовете им, за да бъдат също унищожени. Радикалната младеж изпочупи прозорците на правителствените учреждения, проля се кръв, а всички, които имаха такива близки, ги изпокриха. Но въпреки че цензурираната вече преса не съобщи нищо за това, паниката постепенно обхвана целия народ, дори и ония, които никога дотогава не бяха се замисляли, че на света има душевно болни и страхотно се изненадаха от действителния брой на психиатричните клиники. Защото в едно общество, където са възможни такива произволи, никой не може да ти гарантира, че утре и ти няма да бъдеш обявен за луд, да изчезнеш в някоя пещ или на дъното на океана — каквито слухове също се носеха.

Правителството се обърна към международната полиция, въпреки че по тоя начин силно накърняваше своя престиж, но след като не бе открита и следа от лудите, естествено се налагаше предположението, че те са били изведени извън страната. Обявите, които Интерпол разпрати по света, бяха повече от необикновени за тая почтена и препатила организация — снимка, име, ръст, цвят, коси, очи, представя се за китаец, въпреки че е белокож, или: страда от манията, че е жираф и постоянно източва врата си, за да гледа отвисоко, или: при среща с други хора вие като вълк...

Светът се смееше и правителството почна да се готви за война със съседната държава. То бе решило, че в този момент само една война би предотвратила революцията. За да придаде все пак на решението си демократичен вид, то свика разпуснатия преди парламент. Но по улиците на столицата се появиха листовки, а полицията и правителството получиха анонимни писма, които им известяваха, че в насрочения ден щели да бъдат откънати и лудите от парламента. „Безсмислено е да вземате каквито и да било мерки — съобщаваха писмата и листовките. — То, все едно, ще стане, както и досега, без да го усетите!“ Войската и полицията обградиха целия парламент с телени мрежи и танкове, но на заседанието не се яви нито един депутат. Едни бяха се обадили, че внезапно са заболели, други — трябвало да заминат по спешна работа. И макар че авторът на тоя шантаж, който даде такъв поразяващ ефект, веднага бе заловен, войната не се състоя.

Докато правителството размишляваше как да подхване наново работата, разузнаването донесе, че и в държавата, която трябваше да бъде нападната, лудите вече били изчезнали от клиниките, само че тамошното правителство, поучено от опита на съседите, смогнало да запази за по-дълго време тайната за това от народа си. Така президентът, който бе изправен пред избора или да се оттегли, или да започне война, можа с облекчение да се яви отново пред телевизията и да обяви, че бедствието е сполетяло и вражеската държава. А само след няколко дни той отмени и военното положение. От всички краища на света загърмяха съобщения, че навсякъде и по същия мистериозен начин се изпразват психиатричните клиники...

Никога в своята история човечеството не бе разтърсвано така дълбоко от каквито и да било събития. Смутът бързо прерастваше в

мистична уплаха пред необяснимото явление, застрашаваше скоро да премине във всеобщо безумие. За това не малко допринасяха и разните философи, журналисти и политици, които коментираха събитието в пресата, както и необмислените действия на някои правителства. Някъде те бяха освободили болните от психиатриите и ги разпратили по домовете им. Лудите не изчезнали като своите събратя, но пък започнали да правят пакости. Прибрали ги отново и скоро след това те също сякаш се изпарили във въздуха. Герон, патриархът на философите, разсъждаваше дълбокомислено в една публикация, подета от целия световен печат: „Ако така изчезнат всички ненормални от Земята, кое тогава ще бъде мерило за нормалност? Способно ли е да съществува едно общество само от нормални?...“ Църквата пък, която хилядолетия бе жадувала такова чудо, истерично призоваваше от амвона: „Покайте се, грешници! Върнете се в лоното божие! Това е само прелюдия към новите Содом и Гомор. Бог прибира при себе си чистите и невинните, за да сгромоляса след това своя унищожителен гняв върху грешниците...“

За паниката допринесе особено много и едно произведение на изтъкнатия писател-фантаст Минос Папазян. Твърде необмислено, воден само от чисто литературни спекулации, той не бе обявил в подзаглавието, че разказът му е фантастична измислица, а бе му придал „документален“ вид, като го водеше от името на някакъв човек, който по погрешка бива отвлечен заедно с лудите, а после бил върнат. Папазян разработваше всъщност една вече банализирана тема в научната фантастика, според която човекът не бил произлязъл по еволюционен път на самата Земя, а бил „посят“ във формата на предпрограмирани клетки от някаква висша цивилизация. И тя сега, в определено от програмата време, просто се намесвала в своя гигантски експеримент, като отбирала ония индивиди, които са се отклонили от своята програмираност, за да проучи на какво се дължи това отклонение. Тоест, нещо като плевене, като пролетното почистване на градините от бурени.

Разбира се, не само литературният трик на Папазян допринесе за паниката. В създалата се вече психологическа ситуация всеки бе готов да повярва на всякакви измислици и хората едва не обезумяха, четейки и преразказвайки си тоя „Страшен документ“. Останали насаме, те с

основание се питаха: А мен ще оплевят ли? Аз се мисля за нормален, но ония, които са ме програмирали, те какво мислят?

Това не особено умно произведение обаче, както обикновено става в литературата, покрай бедите извърши и нещо полезно. То насочи хората да търсят обяснението на чудовищната мистерия в някакви извънпланетни сили. Така най-после бе открито писмото, което всяко правителство отдавна бе получило, но никой дотогава не бе му обръщал внимание сред купищата анонимни шеги и злостни шантажи. Ще го цитирам почти изцяло, защото то именно предизвика оня революционен поврат в историята на човечеството, пред който днес сме изправени.

Написано на земна електрическа машина, то разказваше, че подателите му — голяма група представители на една друга цивилизация — от дълго време скрито изучавали живота на Земята. В този процес мнозина членове на експедицията често приемали вида на земните същества, но многократно били улавяни и затваряни в тия ужасни домове, които ние сме наричали лудници. Там те се убедили, че човечеството по необясними причини се отнася много зле към една своя твърде голяма част. Тези хора били смятани за ненормални, за излишни, за бремене. Затова експедицията решила, че може да си позволи да извърши нещо, което няма да бъде сметнато за агресия или вмешателство в земните работи — да пренесе тия смятани за излишно бремене хора на друга планета, където да им създаде благоприятни условия за живеене и ги освободи по този начин от неоправданото насилие. Засега експедицията се въздържа да съобщи местоположението на избраната за тая цел планета, защото не била в състояние да предвиди как ще реагира човечеството. От дългото проучване те се убедили, че цивилизацията, която нарича себе си човечество, никога не с наясно в своите намерения по каквито и да било въпроси. Но те са готови да ни дадат винаги информация за състоянието на иззетите хора... Следваха координати в наши математически величини, които сочеха посоката на източника за информация към звездата Проксима от Кентавър. И подписът: Ваши събратя от голямото звездно обединение, което вие наричате Галактика.

Тъй като Проксима е най-близката до нас звезда (1,3 парсека), станцията на Луната веднага изпрати своя позив и все пак работата

изглеждаше отчайваща — според нашите теории трябваше да се чака отговор най-малко след девет години. Но какво беше смайването, когато той пристигна само след седмица! Нямаше съмнение, че той дойде точно от указаната посока, а това противоречеше на нашите познания за пределната скорост на вълновите движения. Или тия същества се намираха много по-наблизо от звездата Проксима, или владееха средства за по-бързи съобщения от скоростта на светлината, или нашите представи за Космоса, въпреки големия ни напредък, са в основному неверни. Всичко това толкова обърка учените, че те не посмяха да съобщят съдържанието на отговора и чак след като повториха експеримента и след като завързаха дори нещо като диспут с неизвестните същества, това най-сетне стана достояние на човечеството.

Толкова мечтаната дотогава връзка с друга цивилизация не зарадва никого. Та и кой си я е представял такава — да дойдат и ей тъй под носа ти, без да те питат, да отмъкнат твой брат? Той може да е ненормален, може да е неизлечимо луд, но той е твой брат! Всеобщото негодувание като ураган обиколи земното кълбо, а вразумителните послания на неизвестните похитители не бяха в състояние да отслабят неговия напор. Пък и техните обяснения в повечето случаи съдържаха нещо обидно — колкото и да са високоразвити, колкото и да са ни проучвали, те явно не бяха съумели да вникнат в тънкостите на нашия живот. То се виждаше и от примерите, които ни даваха, за нашето уж несправедливо отношение към психично болните. Някой си твърдял, че бил куче и искал да живее като куче, а ние не сме му вярвали и сме го малтретирали. Те направили проверка и видели, че животното, което ние наричаме куче, се ползува с голяма обич сред хората. Защо тогава ние сме нетърпими към една толкова законна потребност на един свои събрат, конто не искал нищо друго, освен да се ползува със същото уважение и обич?

Отначало се опитахме да ги запознаем с понятието хуманизъм, да им обясним, че то произтича от думата „човек“ и следователно само ние имаме право да определяме как да се отнасяме помежду си. Предпазливо им дадохме да разберат, че те нищо не разбират от земните работи, и ги укорихме, загдето не са влезли във връзка с нас, преди да предприемат тая с нищо необоснована агресия. После си позволихме и нещо като ултиматум: Върнете ни лудите, ако искате да

живеем в мир! Но на това те отвърнаха по един съвсем обиден начин: наблюденията им ги убедили, че в своята еволюция ние не сме били стигнали още до способността да поддържаме мирен и плодотворен контакт с друга цивилизация, такъв контакт липсвал още дори между самите нас. Затова го били отложили. Нашата реакция сега също им показвала, че са прави. Нямамо никаква логика в нея. Държели сме се били лошо с тия хора, без те да имат каквато и да било вина спрямо обществото, смятали сме ги за излишно бремене, а сега си ги искаме обратно. Щом са ни били нужни, защо сме ги изолирали от обществения живот? А щом са ни ненужни, защо настояваме за връщането им?

Заедно с тоя отговор те ни излъчиха цял филм от неизвестната планета, където сред дивна природа се виждаше един толкова луксозен и красив град, какъвто на Земята кой знае кога ще бъде създаден, а по улиците и парковете му се разхождаха нашите луди. Мнозина познаха своите близки и роднини. Опитаха се още да ни уверят, че отвлечените ни събратя се чувствували отлично в новите условия, че нямамо нито един случай на болест или смърт и така нататък. Но кого можеше да убеди това? Институтите за обществено допитване отправяха едни и същи въпроси: Искате ли си вашия луд и как преценявате постъпката на неизвестната цивилизация? Резултатите бяха категорични — хората си искаха обратно своите събратя и определяха отвлечането им като грубо посегателство върху престижа на Земята. А тук и там обхванатите от земен патриотизъм маси направо пребиваха с камъни нихилистите и пораженците, които стигаха дори до наглостта да твърдят, че сме били завиждали на нашите луди заради свободата и разкоша, в който живеят, и предлагаха да сме сключили споразумение с тая цивилизация да ѝ прашае и бъдещите душевно болни, докато не се научим да ги лекуваме. (Тук му е мястото да кажа, че през цялото това време психиатричните клиники на Земята отново се напълниха до спукване, защото мнозина не издържаха на небивалото нервно напрежение, обхванало човечеството. Сред тях се оказваха обаче и необичайно много симуланти, постъпили в лудниците с тайното желание също да бъдат откънати.)

Обществото на обединените нации единодушно гласува патетичния призив да се спрат всички локални войни, да замлъкнат всички спорове пред надвисналата ни угроза, а отделните държави да

внесат своите военни бюджети в обща каса за създаването на бойни космически средства, на единна космическа армия, която да е способна да защити ефикасно Земята от чуждите посегателства.

И стана чудото. За пръв път всички правителства се вслушаха в призива на тая своя организация, националните и расовите вражди мигновено изчезнаха, а под егидата на ООН в неимоверно кратки срокове се създаде първата общочовешка армия. Така човечеството най-после се обедини, сякаш само наличието на душевно болните бе му пречило да стори това по-рано!

И ето ни най-после на път! С петнайсет разузнавателни космолета. Щастието ми да попадна на тях като журналист е толкова голямо, че аз не смея да го приписвам на своите професионални качества, а просто на онова, което на земен наш език се нарича късмет. И ако нещо малко ме безпокои, то е да не би все още неизвестните ни врагове да се опитат да избягнат войната, като видят решимостта ни да се бием на живот и смърт, па макар и по този, според тях, абсурден повод. Би било нечовешко, ако всичко завърши с кротки преговори. Слава богу, бойният ни дух и волята ни да защитим нашия престиж са толкова силни, че засега поне нямам основание да се съмнявам в здравия човешки разум! Той сигурно не ще допусне да се стигне до някакви позорни компромиси.

Минавайки покрай Марс, ние приехме, поздравите и благопожеланията на нашата тамошна станция, превърната вече в преден боен пост. Нататък следва неизвестността. Какво ли ще донесе тя на хубавата ни Земя? Но нека не губим вяра в добрата ѝ звезда, драги бъдещи читатели ни моите скромни репортажи!

Напред, човечество!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.